

KEMALİST TÜRKİYE DÜNYA İÇİN GÜVENCEDİR

Toktamış Ateş

Buraya geldim geleli birçok karamsar gençle karşılaştım. Oysa ki karamsarlık bizim için yenilginin yarısıdır. Mutsuzluğumuz, karşısında olduğumuz insanlara güç verir. Bugün 9 Mayıs 1998. 9 Mayıs 1919'u düşünün. Karamsar olmamızın bir takım nesnel nedenleri olabilir. 21.yy'daki Kemalizmin ne olacağını doğru teşhis edebilmek için önce 20.yy'da Kemalizm neydi onu doğru çözmek lazım. Neydi Kemalizm?

Kemalizm kafamızdan uydurduğumuz zemini olmayan birtakım düşünce ve davranışlar bütünü müdür, yoksa evrensel olarak 20. yy'a damgasını vuran bir ideoloji midir? Buradan yola çıkarak günümüzün Türkiye'si nedir?

Kemalizm 20. yy'da neydi? Kemalizm, aslında ta Jön Türklerden beri gelişen bir anlayışın 1. Dünya Savaşı'nın yenilgiyle noktalandığı bir konjonktürde olağanüstü bir güç gösterisi ve yeni bir devletin oluşarak tarihe damgasını vurmasıdır.

Jön Türk şöyle tanımlanır: Genellikle 3. dünya ülkelerinde dış sömürge ya da istibdat rejimine karşı mücadele eden aydın. 1960'lı yıllarda Güney Vietnam'da Dien rejimini deviren hava subaylarından oluşan bir cunta vardı. Başlarında Kao-Ki diye bir hava generali olan bu cuntanın adı Jön Türkler'di. Orta ve Latin Amerika'da kendini Jön Türk olarak tanımlayan pekçok siyasal lider ve grup gibi. Mustafa Kemal ve arkadaşları İttihatçılığı reddetmekle beraber bu mirası elbette devralan aydınlardır. Kemalizm, teokratik bir monarşiden, halk egemenliğine dayanan çağdaş ve laik bir cumhuriyet kurmaktır. Yani Türk devrimi siyasal anlamda kulun vatandaşla dönüştürülmesidir.

Devrimle birlikte, eski düzen, bu yeni ortaya çıkan ya da eskiden varolmakla bereber farklı bir bağlam içinde yeniden ortaya çıkan sınıfların yeni taleplerini karşılayabilirse, uyum içinde toplumsal yaşam devam eder. Ama bu çok nadirdir. Buna karşılık eski düzen, bu talepleri bastırmaya çalıştığı zaman bu talepler, bir patlama, bir ayaklanma, bir isyan ve bunun sonunda bir devrimle gerçekleşir. Bizim devrim dediğimiz şey bir toplumdaki ekonomik ve siyasal yararlanmanın geniş kesimler lehine hızla değişmesinden başka bir şey değildir. Ama bu bazen kanlı olur, bazen kansız olur. Şimdi tarihte devrimlerin arkasında hep böyle sosyal sınıfları görüyoruz. Bizim devrimimiz, Türk devrimi bu genel gidişin dışında bir devrimdir.

Bizim devrimimiz şu ya da bu sınıfa dayanan bir devrim değildir. Kemalist Devrim toplumdaki bağımsızlıktan yana olan tüm güçleri bir cephe halinde toplayan ve önce anti emperyalist bir bağımsızlık savaşı yapan ve ardından da çağdaş ve modern bir devletin kuruluşu şeklinde ortaya çıkan bir modeldir. Yani bu modelde üç nokta var: Birincisi, toplumdaki bağımsızlıktan yana olan tüm sınıfların biraraya toplanması, ikincisi anti emperyalist bir kurtuluş savaşı yaşanması, üçüncüsü çağdaş bir devletin kurulması. 1920'lerin, 1939'ların dünyasında bu fevkalade heyecan verici, önemli ve Türkiye ile benzer bir kaderi yaşayan ülkeler açısından fevkalade ders alınması gereken bir gelişmeydi. Taa Kalküta'dan Cezayir'e kadar bütün bir üçüncü dünyada, hatta Latin ve Orta Amerika'da, Uzakdoğu'da Türkiye'nin dünyanın genel çizgisine aykırı olan ve otomatik olarak birbirini izlemesi beklenen olaylar silsilesini durduran bu gelişmeye karşı hayranlık ve sevgisi yıllarca sürecektir. Hele ki 2. Dünya Savaşı'ndan sonra eski sömürge ülkeleri kendi bağımsızlık savaşlarını yaparlarken bu ülkelerin aydınları için Kemalist Devrim Modeli uygulanabilir ve denenmiş bir modeldi. Yani toplumda şu ya da bu sınıfa dayanmadan ki bu eski sömürgelerin çoğunda bu sınıflar yoktu, aynen Türkiye'de olduğu gibi; önce bir bağımsızlık mücadelesi ve ardından çağdaş ve modern bir devlet. Çünkü bu eski sömürge ülkelerinin aydınları da aynen bizim Jön Türkler gibi ya Batı'da okumuş, ya da Batı tipi eğitim kurumlarında eğitilmiş insanlardır. Bundan dolayı Kemalist devrim modeli evrensel bir modeldir. Bundan dolayı Türkiye Cumhuriyeti dünyanın en prestijli, en saygın ülkelerinden biriydi. Bütün yoksulluğuna, fukaralığına rağmen.

Kemalist devrim modelinin 1900 ile 1999 arasındaki döneme vurduğu damga daha sonra yüzyılın ortasında Çin Halk Cumhuriyeti'nde, Uzakdoğu'da göreceğimiz milli demokratik devrim tezinin ilk ve başarılı olarak uygulanmasından başka bir şey değildir. Nasıl bizde 1980'e kadar öğrencilerimizin odasını Mustafa Kemal'le beraber Ho Shi Minh'in ya da başkasının resimleri süslüyorsa, 1940'ların sonlarında o sömürgeler bağımsızlık mücadelesini yürütürken,

öğrencilerin odalarında Mustafa Kemal'in resmi vardı.

21. yüzyılın nereye doğru gittiği belli değildir. Bir yandan küreselleşme yalanı, bir yandan yeni dünya düzeni denilen tuzak, sadece Türkiye'yi değil, dünyanın çok büyük bir bölümünü fena halde tehdit etmektedir. Bir zamanlar daha rahat sömürebilmek için ulus devlet anlayışını teşvik eden egemen güç, emperyalizm; günümüzde ulus devleti önünde bir engel gibi görülmektedir. Yeni dünya düzeninin empoze etmeye çalıştığı demokrasi alt kimliklerin önplana çıkartıldığı yerel ağırlıklı bir demokrasi anlayışıdır. Türkiye gibi alt kimliklerin etnik ve mezhepsel olarak çok farklı olduğu ülkelerde böyle bir demokrasi anlayışı parçalanma demektir. Bu bakımdan eğer yeni dünya düzeninin empoze etmeye çalıştığı model gerçekleşirse Türkiye yoktur. Ama bunun gerçekleşme olasılığı yoktur.

Devletler, ortak umutları, amaçları olan insanların biraraya gelerek oluşturduğu örgütlerdir. Bu insanların ortak amaç ve umutları işte o devletlerin kuruluş felsefesini belirler. Bu insanlar o devletleri çoğu zaman büyük zahmetlerle, kanla, gözyaşıyla kurarlar. O devlet bir kez kurulduktan sonra kuruluş felsefesini ne azınlık değiştirebilir ne çoğunluk. Ancak ve ancak o devlet yıkılır; bir savaş çıkar, işgal edilir; bir iç savaş çıkar, taş üstünde taş kalmaz, yeni bir devlet kurulur; ancak o zaman yeni bir felsefeyle kurulabilir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesi şudur: Türkiye Cumhuriyeti halk egemenliğine dayanan laik ve çağdaş bir cumhuriyettir. Bu değişmez, değiştirilemez. Bunu demokrasi içindeki bir çoğunluk da ülke içindeki silahlı bir güç de değiştiremez.

Şimdi 21. yy'da acaba YDD egemen olacak da Türkiye parçalanacak mı? Elbette senaryolar arasında bu da var. Herşeye rağmen Türkiye büyük devlettir. Şu içinde yaşadığımız coğrafyanın değil, dünyanın dengesi Türkiye'nin konumuna bağlı. 21 yy'da şu anda görebildiğimiz temel çelişkilerden biri radikal İslam ile onun dışında kalan dünya arasındaki sürtüşmede yatmaktadır. Bu radikal İslam senaryosu özellikle bölgemiz açısından fevkalade ciddidir. Bugün radikal İslam Amerika'nın bütün yumuşatma çabalarına rağmen fevkalade katı, bağnaz bir yaşam tarzıdır. Şöyle haritayı gözünüzün önüne getirin: Tacikistan'dan başlayan, Afganistan'ı Pakistan'ı da kapsayan ve İran'la bütünleşen bir çizgi. Bu çizgi güneye doğru sarmak istiyor. Arada Türkiye ve Türkiye'nin modelini benimsemeye çalışan bir kısım Türki devletler var. Eğer Türkiye bu radikal İslamla birleşir, o radikal İslam kamp içinde yer alırsa o Türki devletler teker teker iskambil kağıtları gibi devrilir. Aynı radikal İslam'ın kucağına düşer. Tacikistan'dan başlayıp bütün bir Ortaasya'yı Türkiye dahil Ege'ye kadar Avrupa'nın içlerine kadar kaplayan radikal bir İslam güneye doğru yöneldiği zaman, ne o trışkadan şeyhlerin şeyhlikleri ne de petrol üzerinde Amerika'nın denetimi kalır. Bütün Ortadoğu yeşil bir bayrağın etkisi altına girer. Bugün büyük bir refahı paylaşan Almanya ki %90'ın üzerinde Ortadoğu petrolüne bağımlıdır ve bugün dünya ekonomisini alt üst edecek bir takım mekanizmaların sahibi bulunan Japonya ki onun bağımlılığı Almanya'dan da fazladır; gırtlığı sıkılan bir tavuk gibi kalırlar. Sadece bu bölgeyle de sınırlı kalmaz, eğer bu coğrafya böyle bir senaryoya uygun olarak değişirse Hint Okyanusu üzerinden Uzak Doğu'da ciddi sonuçlara yolaçar. Yani bütün dünya dengeleri altüst olur. 21 yy eğer böyle bir felaketi göğüslemeye hazırsa hodri meydan demek lazım. Bizim şu andaki çağdaş ve laik düzenimiz, Kemalist ideolojiye sahip olan devlet felsefemiz sadece şu bizim Misak-ı Milli sınırlarımız içindeki 60 milyonun değil, hem bölgenin hem de dünyanın güvencesidir. Biz eğer bunun bilincinde olursak 21 yüzyıl Türkiye'yi dünya üzerinde hak etmiş olduğu gururlu yere koyacaktır.